

Eolaithe Óga & Teicneolaíochta BT

Ceist 1

Beidh tú ag féachaint ar ball ar thuairisc faoi iomaitheoirí i gcomórtas Eolaithe Óga & Teicneolaíochta BT. Sula bhféachfaidh tú ar an mír, pléigh a bhfuil ar eolas agat faoin gcomórtas leis an duine in aice leat.



Ceist 2

Gan féachaint ar an mír go fóill, an féidir leat féin agus an duine in aice leat brí na bhfocal agus na bhfrásaí seo a aimsiú?

1. gradaim _____
2. bronnta _____
3. séiseanna ceoil _____
4. coimhlint _____
5. gaol _____
6. minicíocht _____
7. sainiúil _____
8. slánuimhir _____
9. foirmle _____
10. cláirseach _____

Féach ar an mír den chéad uair le feiceáil an gcabhróidh sé sin leat na focail a thuiscint.

Ceist 3

Freagair na ceisteanna:

1. Cén gradam a bhuaigh Aoibheann agus Rachel?
2. Cá mbeidh an searmanas bronnta ar siúl i mbliana?
3. Conas a mhínigh Aoibheann an gaol idir ceol agus matamaitic?

4. Cad a bhí le rá ag Rachel faoin amhrán a chum siad?
5. Conas a d'aimsigh siad an patrún matamaiticiúil is coitianta?

Ceist 4 '...beirt chailíní...'

Líon isteach na bearnaí sa tábla thíos leis an bhfoirm cheart den ainmfhocal.

	cailín	fear	dochtúir
amháin			
beirt			
triúr			
ceathrar			
cúigear			
seisear			
seachtar			
ochtár			
naonúr			
deichniúr			

Ceist 5 Sárchéim na haidiachta

1. Tá trí shampla de shárchéim na haidiachta le cloisteáil sa mhír. An féidir leat iad a aimsiú?
2. Cad faoi bhreischéim agus sárchéim na n-aidiachtaí coitianta seo a leanas?

maith	níos fearr	is fearr
olc		
álainn		
mór		
beag		
saibhir		
suimiúil		
tábhachtach		

Ceist 6 Pléigh na ceisteanna seo leis na daoine eile i do ghrúpa.

1. Cad é ceann de na hamhráin is fearr leat? Seinn é ar do ghuthán póca.
2. Cén fáth a bhfuil dúil agat san amhrán sin?
3. Cén fáth a bhfuil tionchar chomh láidir sin ag ceol ar mhothúcháin daoine, dar leat?

Treoracha agus Freagraí

Ceist 1

Plé atá i gceist leis an gceist seo.

Ceist 2

- | | |
|--------------------|---------------------|
| 1. gradaim | <i>awards</i> |
| 2. bronnta | <i>awarded</i> |
| 3. séiseanna ceoil | <i>melodies</i> |
| 4. coimhlint | <i>conflict</i> |
| 5. gaol | <i>relationship</i> |
| 6. minicíocht | <i>frequency</i> |
| 7. sainiúil | <i>specific</i> |
| 8. slánuimhir | <i>whole number</i> |
| 9. foirmle | <i>formula</i> |
| 10. cláirseach | <i>harp</i> |

Ceist 3

Féach an script.

Ceist 4

	cailín	fear	dochtúir
amháin	cailín amháin	fear amháin	dochtúir amháin
beirt	chailíní	fhear	dochtúirí
triúr	cailíní	fear	dochtúirí
ceathrar	cailíní	fear	dochtúirí
cúigear	cailíní	fear	dochtúirí
seisear	cailíní	fear	dochtúirí
seachtar	cailíní	fear	dochtúirí
ochtar	cailíní	fear	dochtúirí
naonúr	cailíní	fear	dochtúirí
deichniúr	cailíní	fear	dochtúirí

Ceist 5

1. Is fearr, is coitianta agus is ansa.
2. Féach an tábla:

maith	níos fearr	is fearr
olc	níos measa	is measa
álainn	níos áille	is áille
mór	níos mó	is mó
beag	níos lú	is lú
saibhir	níos saibhre	is saibhre
suimiúil	níos suimiúla	is suimiúla
tábhachtach	níos tábhachtaí	is tábhachtaí

Ceist 6

Is féidir gach grúpa a chur ag déanamh an phlé seo agus ansin na ceistanna a phlé leis an rang iomlán.

Eimear Ní Chonaola

Tá daltaí, múinteoirí agus tuismitheoirí ar fud na tíre ag ceiliúradh a bhfuil bainte amach ag eolaithe óga na bliana, agus na gradaim bronnta ar thionscnaimh¹ 2020. Ina measc, tá beirt chailíní sa gcúigiú bliain i gColáiste na Coiribe, i nGaillimh, a fuair an chéad áit i rannóg na Gaeilge.

... na Coiribe, Co. Galway. And their project is titled: An féidir séiseanna ceoil a chumadh go matamaiticiúil? Comhghairdeas libh a mhná.

Maolra M Mac Donnchadha

Na mílte sa gcoimhlint ón bhfómhar seo caite, ach gan gradam, ar an searmanas ar líne, ach ag an líon beag is fearr, leithéidí na gcailíní ceolmhara seo.

Aoibheann Howe, Coláiste na Coiribe

D'fhoghlaim muid go bhfuil gaol an-láidir idir ceol agus matamaitic. Ag gach nóta ceoil, tá minicíocht, sin *frequency* áirithe aige, luach é féin atá sainiúil le haghaidh gach uile nóta. Mar shampla: bhí 'Middle-C' náid, bhí 'C-Sharp' a haon, bhí 'D' a dó. So, bhí muid in ann slánuimhir a chur ar gach uile nóta.

Rachel Harris, Coláiste na Coiribe

Tá gaol láidir eatarthu. Bhí muid in ann píosa ceoil a chumadh go hiomlán le huimhreacha, gan fiú smaoinemh faoi cheol nó é a sheinm ar aon rud. Scríobh muid amach slánuimhreacha agus ansin chuir muid é isteach arís i bhfoirmle chun nótaí ceoil a fháil. Agus, bhí an píosa ceoil a sheinneamar, againn.

Maolra M Mac Donnchadha

Chum Aoibheann agus Rachel saothar ceoil ar an gconsairtín agus an chláirseach mhór, bunaithe go hiomlán ar an bpatrún matamaiticiúil is coitianta a d'aimsigh siad ó bhreis is céad amhrán, tar éis suirbhé a rinne siad le daoine ar na hamhráin is ansa leo.

Aoibheann Howe, Coláiste na Coiribe

Bhí tionscnaimh eile agus bhí siad ag déanamh rudaí faoi COVID agus ba é sin an rud go díreach a bhí muid ag iarraidh a sheachaint.

Maolra M Mac Donnchadha

Maolra Mac Donnchadha, Nuacht TG4.

¹ *tionscadail* a leagan caighdeánach